

**Stanowisko Zarządu
Śląskiego Związku Gmin i Powiatów
z dnia 29 sierpnia 2019 r.**

w sprawie: **zmiany przepisów regulujących kwestie utrzymania drzew i krzewów w bezpośrednim sąsiedztwie infrastruktury kolejowej**

Zarząd Śląskiego Związku Gmin i Powiatów apeluje do Rządu i Parlamentu RP o pilną zmianę przepisów regulujących kwestie sadzenia i utrzymania drzew i krzewów w bezpośrednim sąsiedztwie infrastruktury kolejowej, w sposób zmierzający do ograniczenia mającej miejsce na dużą skalę ingerencji w środowisku przyrodniczym.

Aktualnie obowiązujące przepisy ustawy z dnia 28 marca 2003 r. *o transporcie kolejowym* (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r., poz. 710 z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 7 sierpnia 2008 r. *w sprawie wymagań w zakresie odległości i warunków dopuszczających usytuowanie drzew i krzewów, elementów ochrony akustycznej i wykonywania robót ziemnych w sąsiedztwie linii kolejowej, a także sposobu urządzania i utrzymywania zasłon odśnieżnych oraz pasów przeciwpożarowych* (tekst jednolity Dz. U. z 2014 r., poz. 1227), zabraniają zachowania istniejących oraz sadzenia drzew i krzewów na gruntach położonych w sąsiedztwie linii kolejowej w pasie do 15 m od osi skrajnego toru kolejowego. Rozumiejąc potrzebę zapewnienia bezpieczeństwa publicznego oraz ochrony zdrowia i życia ludzi uważamy, iż obowiązujące regulacje prawne w zakresie transportu kolejowego i utrzymania infrastruktury kolejowej (a przede wszystkim ich praktyczne zastosowanie) powinny jednakże uwzględniać podstawowe zasady i obowiązki wynikające z przepisów ochrony przyrody i tam gdzie jest to możliwe oczywistą koniecznością ochrony środowiska przyrodniczego. Tymczasem przyjęta w powyższym rozporządzeniu odległość 15 m ma charakter tzw. fikcji prawnej zakładającej, że każde drzewo lub krzew rosnący w mniejszej (niż wskazana) odległości zawsze zagraża bezpieczeństwu linii kolejowej. W naszej ocenie przepis ten w polskim systemie prawnym ma swoją genezę w zupełnie odmiennych - pod względem technicznym, technologicznym i logistycznym – i z pewnością sięgających co najmniej pierwszych dziesięcioleci minionego wieku, uwarunkowaniach rozwoju transportu kolejowego, a przede wszystkim nie uwzględnia współczesnych wyzwań związanych ze zmianami środowiska przyrodniczego, potrzebą zachowania i ochrony wszystkich jego elementów, przy ograniczeniu do niezbędnego minimum ingerencji w środowisko.

Dla wielu mieszkańców miast i gmin województwa śląskiego bulwersujące są przyrodnicze i krajobrazowe efekty zastosowania powyższych przepisów w odniesieniu do drzew i krzewów rosnących w sąsiedztwie linii kolejowych. Przykładem jest linia kolejowa nr 90 Zebrzydowice - Cieszyn. Działania polegające na likwidacji wszelkich zadrzewień we wspomnianym powyżej pasie 15 m od osi skrajnego toru podjął zarządca infrastruktury kolejowej, czyli PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. Zakład Linii Kolejowych w Sosnowcu, realizując decyzję Prezesa Urzędu Transportu Kolejowego z dnia 15 stycznia 2018 r. (znak DN-WN-500.147.2017.DK). W praktyce decyzja ta oznacza usunięcie tysięcy drzew

i krzewów, między innymi drzew tworzących cenne pod względem przyrodniczym i krajobrazowym zadrzewienia nadrzeczne wzdłuż koryta rzeki Bobrówki - w granicach administracyjnych Cieszyna. Planowaną wycinką objęte są także drzewa mające walory historyczno-pamiątkowe, rosnące na nieruchomościach zlokalizowanych w obrębie granic historycznego układu urbanistycznego Miasta Cieszyna, wpisanego do rejestru zabytków nieruchomości województwa śląskiego, na podstawie decyzji Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Katowicach, lub tworzących z chronioną zielenią spójne przestrzenne i krajobrazowe układy kompozycyjne (i rosnące na sąsiednich nieruchomościach). Powyższe okoliczności uzasadniają przeprowadzenie szczególnie wnikliwej analizy konieczności, zasadności i celowości usunięcia wszystkich drzew objętych wnioskiem spółki PKP Polskich Linii Kolejowych S.A. oraz zastosowanie procedury określonej w art. 573 ustawy z dnia 28 marca 2003 r. *o transporcie kolejowym*. Jednak zarządca infrastruktury omówił uzgodnienia odstępstw od odległości i warunków dopuszczających usytuowanie drzew od skrajnego toru linii kolejowej nr 90, powołując się wyłącznie na fakt, iż drzewa te rosną w odległości mniejszej niż 15 m od osi skrajnego toru. W art. 57a ustawy o transporcie kolejowym ustawodawca wskazał możliwość odstąpienia od sztucznie i sztywno wyznaczonej odległości 15 m „w przypadkach szczególnie uzasadnionych”. W tym kontekście należy przytoczyć tezę wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie z dnia 7 lutego 2019 r. (sygn. akt II SA/Kr1608/18), który wskazuje, że „Szczególnie uzasadnione przypadki obejmują takie sytuacje, w których może dojść do ingerencji zbyt szerokiej w istniejący drzewostan, zwłaszcza w sytuacji, gdy z uwagi na względy ochrony przyrody prowadzić by to mogło do nieodwracalnych szkód i strat”. Jednak obecne brzmienie przepisów regulujących kwestie utrzymania infrastruktury kolejowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu kolejowego, w znikomym stopniu uwzględniających prawne regulacje kwestii związanych z ochroną środowiska i przyrody - przy niestety niskiej świadomości i wrażliwości ekologicznej podmiotów i osób zobligowanych do ich przestrzegania i stosowania - ma nie tylko negatywne i trudne od odwrócenia i naprawy skutki przyrodniczo-krajobrazowe. Przede wszystkim jest społecznie odbierane jako sprzeczne z szeregiem prośrodowiskowych działań i inicjatyw (w tym w zakresie edukacji ekologicznej), podejmowanych m.in. przez różne organy administracji publicznej, tak rządowej, jak i samorządowej, nie przyczyniając się do wzrostu zaufania obywateli do ustawodawcy oraz działań władz publicznych. O skali powyższych negatywnych skutków przyrodniczych i społecznych najlepiej świadczy fakt, iż w podobnym (lub większym) zakresie wycinka drzew i krzewów jest planowana m.in. wzdłuż linii kolejowej Ustroń - Goleszów oraz w obrębie Bielska-Białej.

Mając na uwadze powyższe, zwracamy się z apelem do Rządu oraz Parlamentu RP o podjęcie działań na rzecz zmiany przedstawionych powyżej regulacji prawnych w celu ochrony środowiska, w tym zachowania cennej przyrodniczo zieleni gminnej i zadrzewień.